

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Meldahlsvej 1
DK 1613 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

Att. baeredygtiglandbrugsproduktion@sgav.dk

Jr.nr.: 25-11-000032

Høringssvar til udkast til ny bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering

Hermed følger høringssvar fra Landbrug & Fødevarer til udkast til ny bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (PE). Høringssvaret er udarbejdet med faglige input fra SEGES Innovation. Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at afgive bemærkninger og står naturligvis til rådighed for nærmere dialog om høringssvarets indhold.

1. Generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer bemærker indledningsvis, at der med delaftale om overgang til ny kvælstofreguleringsmodel lægges op til, at der gives mulighed for at kunne søge permanent ekstensivering i alle kystvandoplande med et kvælstofindsatsbehov, og ikke kun i særligt udfordrede områder og på kulstofrige arealer, som det fremgår af det nuværende høringsmateriale.

Udvidelsen af adgangen til ordningen kan give lodsejere uden for de særligt udfordrede områder og akutområder en mulighed, de ellers ikke stod til at få. Det bliver dog vigtigt at sikre, at midlerne i ordningen ikke smøres så tyndt ud, at ansøgninger fra særligt udfordrede områder og akutområder ikke kan imødekommes.

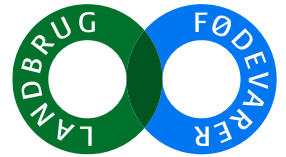
Det bemærkes, at Landbrug & Fødevarer uformelt har fået oplyst af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter 'styrelsen' eller SGAV), at ændringerne fra aftalen for så vidt angår permanent ekstensivering forventeligt ikke vil kunne blive gennemført til 2026. SGAV oplyser i forlængelse heraf, at hvis ændringerne – mod forventning – skulle gennemføres fra 2026, vil dette forventeligt ikke kræve en fornyet høring af bekendtgørelsen.

Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse bør ordningen sendes i fornyet høring, hvis reglerne for PE som følge af aftalen om ny kvælstofreguleringsmodel træder i kraft for 2026, da der vil være tale om væsentlige konsekvenser for ansøgerne. I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer også opfordre til, at der allerede nu sættes et arbejde i gang med henblik på at sikre operationelle regler for 2027, fx i relation til et kommende krav om loft på græsningstryk.

2. Overordnede bemærkninger

Vedr. opfyldelse af GLM10

Landbrug & Fødevarer har ved flere lige siden ordningen blev indført med finansiering fra landdistriktsprogrammet (2014-2020) opfordret til, at omdriftsarealer, der indgår i ordningen, skal kunne anvendes til opfyldelse af GLM10. Landbrug & Fødevarer noterer sig derfor med stor tilfredshed, at styrelsen overfor SEGES Innovation og i udkastet til grundbetalingsvejledningen for 2026, har oplyst, at der er fundet en løsning, hvorpå PE-arealerne kan indgå i opfyldelsen af GLM10.

Således oplyser styrelsen i skriftligt svar til SEGES af 18. november 2025, at PE-arealer vil kunne tælle med i opfyldelsen af GLM-kravet såfremt arealerne anmeldes med afgrødekode 310 slåningsbrak. Afgrødekode 310 slåningsbrak er i forvejen et areal, der ifølge CAP-planen kan indgå i opfyldelsen af GLM10. Denne kombination er mulig, fordi forpligtelsesperioden er forskellig, hvorved PE derved rækker ud over forpligtelsen for det brakareal, der indgår i opfyldelsen af GLM10. Hvis et PE-areal anmeldes med afgrødekode 310 og indgår i opfyldelsen af GLM10, kræver dette dog, at begge regler overholdes, dvs. arealet skal i medfør af PE være udtaget, og i medfør af GLM10 må der ikke ske produktion, hvilket også omfatter, at der ikke må foretages afgræsning eller slæt, men arealet skal årligt slås senest den 25. oktober.

I grundbetalingsvejledningen står der følgende: "Derudover kan arealerne med permanent ekstensivering der er registreret som omdrift, indgå i opfyldelsen af GLM10 kravet, hvis arealet registreres som slåningsbrak med afgrødekode 310 og opfylder betingelserne herfor. Derudover kan der udlægges småbiotoper på op til 1 ha på dem til opfyldelse af GLM10. Læs mere om permanent ekstensivering i Vejledning om Permanent ekstensivering."

Landbrug & Fødevarer vil gerne have bekræftet, at det gælder for alle omdriftsarealer med permanent ekstensivering, uanset hvornår der er søgt om permanent ekstensivering (tidligere runde – eller runden som forventes i 2026), og at det gælder både før og efter tilsagnsperiodens udløb.

Ovenstående afklaringer er centrale for ordningen, og bør fremgå tydeligt af styrelsens vejledningsmateriale til ordningen.

Vedr. kompensation

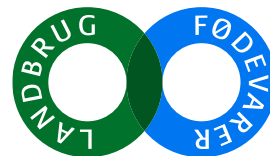
Det er en væsentlig udfordring, at ordningen ikke giver mulighed for værditabskompensation. Ved permanent ekstensivering tinglyses restriktioner, og lodsejer forpligter sig til at indgå i vådområde- eller lavbundsprojekter, hvor kompensationen normalt er højere pga. værditabsmodellen. Hvis lodsejer først vælger permanent ekstensivering, bortfalder muligheden for værditabskompensation. Dette vil væsentligt reducere lodsejernes incitament til at søge ordningen i de områder, hvor kompensationssatsen er lavere end det reelle værditab på arealer. Derfor bør værditabskompensation også være mulig ved permanent ekstensivering.

Et alternativ kunne være at anvende en model for kompensation, hvor lodsejere kan modtage differencen mellem værditabsmodel og engangskompensation hvis arealet på et senere tidspunkt indgår i et omlægningsprojekt.

Hvis ingen af ovenstående er mulige, er der et akut behov for, at de faste satser bliver indekseret, så de i højere grad afspejler den aktuelle prisudvikling på landbrugsjord. De satser, der anvendes i ordningen, vil således i stadig mindre grad kunne kompensere lodsejere for deres faktiske værditab, hvilket alt andet lige vil mindske søgningen.

Behov for længere referenceperiode

Landbrug og Fødevarer ønsker endnu en gang at understrege behovet for, at ansøgere får mulighed for at vælge et referenceår på baggrund af en længere referenceperiode (evt. årrækken fra 2015-2023). Ønsket om en længere referenceperiode udspringer af, at der kan være landbrugere, som har arealer med omdriftsgræs (der løbende bliver omlagt), men hvor omdriftstiden er mere end 5 år. Disse arealer bliver definatorisk til permanent græs efter 5 år, selvom de reelt er omdriftsarealer, og kan derfor kun få en erstatning svarende til permanent græs – og ikke en erstatning svarende til omdriftsarealer. Dette er et særligt stort ønske for økologerne. De var før 2023 ikke omfattet af det grønne krav, der nu svarer til GLM 1 vedr. permanent græs, og derfor har økologerne generelt mange omdriftsgræsmarker, hvor omdriftstiden er længere end 5 år. Det er dermed Landbrug & Fødevarers holdning, at økologerne stilles langt ringere med den nuværende referenceperiode, og at der skal rettes op på dette ved at udvide referenceperioden.

Kobling til MARS

Det er er afgørende, at der kan søges permanent ekstensivering til alle arealer, der er indtegnet i MARS, så lodsejerne har mulighed for at følge det spor, der er beskrevet i den politiske aftale. Det fremgår, at permanente ekstensiveringsordninger kan være med til at bygge bro mellem forskellige omlægningsindsatser og sikre mere permanent beskyttet natur. Det fremgår desuden, at den fulde effekt af et omlægningsprojekt medregnes i 2027, hvis der i omlægningsplanerne er indtegnet et skitseprojekt i MARS på arealer, der er søgt ekstensivering på i 2026. Der er imidlertid adskillige potentielle vådområder, der er indtegnet i MARS, som ikke overlapper med de kortlag, der udgør grundlaget for, om der kan søges permanent ekstensivering på arealerne. Bekendtgørelsens § 1, stk. 3 bør således udvides med et punkt 4, således at der også kan gives tilsagn om tilsagn til arealer, der indgår i en omlægningsplan i et kystvandområde med kvælstofindsatsbehov.

Vedr. mulighed for opsætning af VE-anlæg

Det fremgår af § 12, stk. 2, nr. 6, at arealerne ikke må anvendes til etablering af vedvarende energianlæg. Dette er nyt i forhold til 2024-ordningen, hvor solceller mv. var tilladt, så længe det var kompatibelt med begrænsningerne på arealerne.

Landbrug & Fødevarer vil gerne anmode om en forklaring på, hvad der ligger til grund for denne indskrænkning. Hertil om styrelsen har forholdt sig til kompensationens størrelse set i lyset heraf, herunder om kompensationsniveauet fortsat er rimeligt og attraktiv for landbrugerne? Således bemærkes det, at opsætning af vedvarende energianlæg normalt er forbundet med en betydelig økonomisk indtægt for landbrugeren.

Generelt ønsker Landbrug & Fødevarer, at der arbejdes målrettet for at bidrage til en bæredygtig udvikling af landbrugs- og fødevarerproduktionen, hvor hensynet til klima, miljø og natur går hånd i hånd med en konkurrencekræftig og innovativ produktion. Dette forhold er ikke mindst understreget med indgåelsen af Den Grønne Trepakt, hvor arealanvendelsen er omdrejningspunktet for mange tiltag. I den forbindelse har ministeren med egne ord udtrykt, at "hver løsning skal løse mere end et problem", for ellers er der ikke jord nok til de ønskede formål.

På baggrund heraf undrer det os, at opstillingen af VE-anlæg ikke længere kan kombineres med tilskud til permanent ekstensivering. Det understreges, at opstilling af bl.a. solceller ikke vil påvirke den naturlige hydrologi på det udtagne areal, men vil derimod bidrage til produktionen af grøn strøm, og at det selvfølgelig er vigtigt at sikre, at evt. senere opstilling af solceller på arealerne ikke medfører risiko for senere tilbagebetaling af tilskuddet fra permanent ekstensivering

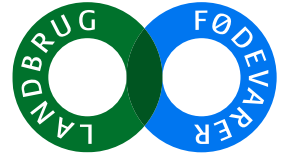
Overholdelse af tilsagnsbetingelser med tilbagevirkende kraft

Landbrug & Fødevarer noterer sig, at landbrugere, jf. den nye kvælstofaftale, skal overholde tilsagnsbetingelserne i denne ordning med tilbagevirkende kraft. Dvs. allerede fra 1. januar 2026.

Det er i den sammenhæng en stor udfordring for de landmænd, der har nogle arealer, som de gerne vil søge permanent ekstensivering til i 2026 – men hvor der allerede er sået en vinterafgrøde på en mark i efteråret 2025, da der så ikke kan søges permanent ekstensivering på marken i 2026.

Eftersom det er væsentligt at kunne søge permanent ekstensivering på så mange marker som muligt i 2026, da det betyder, at de kan tælle med i opgørelsen af arealer medio 2026, som vil være grundlaget for reguleringstryk i markreguleringen de kommende år (håndsoprækningsprincippet) er det meget vigtigt, at SGAV giver mulighed for at lade arealer indgå i ordningen, som er etableret med vinterafgrøder i efteråret 2025, hvis blot det sikres, at denne afgrøde ikke bliver høstet i 2026. Det samme gælder for arealer, som der søges tilskud til i ordningen for midlertidig ekstensivering

3. Specifikke bemærkninger

Formålet med årlige indberetninger

Jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1, skal tilsagnshaver årligt i andet og tredje tilsagnsår foretage en årlig indberetning i et ekstensiveringsskema, der følger fællesskemaet. Manglende overholdelse kan medføre bortfald af tilsagn pga. forsinket eller manglende indsendelse af indberetningsskema, jf. §§ 21 og 22, trods landbrugeren uanset indberetning er forpligtet af tilsagnet og endda har dette tinglyst på ejendommen til varig begrænsning af ejendommens fremtidige drift.

Landbrug & Fødevarer ønsker svar på, hvad formålet med de årlige indberetninger er, i en ordning, hvor tilskuddet udbetales som et engangsbeløb i første år. Herudover, hvorfor det vurderes formålstjenligt at lade tilsagnet bortfalde, hvis indberetningen udebliver?

SGAV behandler manglende årlig indberetning på samme måde som manglende årlige ansøgninger om tilsagn eller udbetaling i f.eks. Økologisk Arealtilskud. Er der belæg for at indberetninger skal sanktioneres efter artikel 13 i forordning nr. 640/2014, der efter ordlyden kun forholder sig til ansøgninger og udbetalingsanmodninger.

I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer også supplerende henlede opmærksomheden på vores høringssvar til henholdsvis konditionalitetsbekendtgørelsen og konditionalitetsvejledningerne. Her fremgår det, at der kan ske en støttereduktion ved overtrædelse af et konditionalitetskrav i hele tilsagnsperioden – og ikke kun i det år, hvor tilskuddet bliver udbetalt. Dette er i Landbrug & Fødevarers optik helt urimeligt, da der kun bør kunne laves støtetræk i udbetalingsåret.

Samtidig fremgår det her, at manglende producentskifte af et tilsagn kan medføre bortfald af hele tilsagnet med tilbagebetaling til følge. Dette virker også, ikke mindst i lyset af Baramlay-dommen (C-6/23) som en meget disproportional håndtering, da der jo i udgangspunktet er tale om betaling for en langsigtet tinglyst forpligtelse på arealet (læs supplerende bemærkninger hertil senere i høringssvaret).

Forpligtelse kontra kriterium

I bekendtgørelsens § 10 er indsat en bestemmelse, om at et tilsagn er betinget af opfyldelse af følgende kriterier:

- 1) At der tinglyses en servitut på arealet og
- 2) At ejeren af arealet godkender og underskriver servitutten senest to uger efter, at styrelsen har oprettet servitutten.

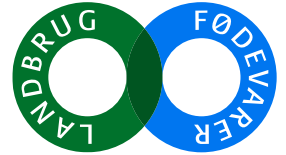
Landbrug & Fødevarer bemærker den ændrede placering af ovenstående to bestemmelser. I 2024-ordningen, lå begge disse krav under overskriften *Forpligtelser og servitut*, men i den nye bekendtgørelse er de rykket ind under overskriften *Kriterier for tilskudsberettigelse*.

Jf. EU-sag C-6/23 Baramlay skal et kriterium forstås som *"et nødvendigt forudgående krav for en støtteansøgnings gyldighed, hvilket har til følge, at hvis et sådant krav ikke er opfyldt, skal støtteansøgningen afslås"*.

En forpligtelse skal, jf. samme dom, forstås som *"et løfte fra støtteansøgeren om, med forbehold for tildelingen af denne støtte, at overholde en pligt, der er formuleret i programmet for udvikling af landdistrikterne, i den periode, hvor programmet gennemføres."*

Landbrug & Fødevarer anmoder om forklaring på, hvorfor de to ovenstående bestemmelser fremover udgør et kriterium fremfor en forpligtelse. Desuden sætter Landbrug & Fødevarer spørgsmålstegn ved, hvorvidt krav 2 om underskrivelse af servitutten kan anses som et kriterium, da servitutten først kan og skal underskrives *efter* modtagelse af tilsagnet.

For så vidt angår krav 1, fremstår det uklart i hvilke tilfælde, SGAV mener at der ikke vil kunne lyses servitut på et givent areal. Eksempler herpå kunne med fordel fremgå af bekendtgørelsen og eller det fremtidige vejledningsmateriale.

Frist for tinglysning

I § 10, stk. 1, nr. 2 er angivet en frist på to uger for ejer til at underskrive servitutten. Det er en meget kort frist og også en væsentlig forringelse fra 2024-ordningen, hvor fristen var fire uger.

To uger er for kort en frist. Der kan være væsentlige virksomheds- eller personlige forhold, der forhindrer rettidig behandling, f.eks. hvis SGAV sender servitutten til tinglysning op til hovedferien. Og så har vi endda ikke taget højde for potentielle tekniske problemer.

Fristen på fire uger bør fastholdes.

Vedr. forpligtelse til indgåelse i senere udtagningsprojekter

Af bekendtgørelsens § 12 stk. 2 nr. 15 fremgår det, at den til enhver tid værende ejer af arealerne har pligt til at lade arealerne indgå i bl.a. et vand- og klimaprojekt, hvis et sådant senere måtte anlægges på det pågældende areal.

Landbrug & Fødevarer støtter formålet med at skabe synergier mellem store og små udtagningsprojekter. Vi kan dog være bekymrede for, at denne restriktion kan gøre lodsejere usikre på deres fremtidige handlemuligheder.

Det kan for den enkelte lodsejer være vanskeligt præcis at forudse, hvilke konsekvenser kravet kan have for et givent areal. Det er derfor helt afgørende, at det i dialogen med lodsejer – herunder i forbindelse med tilsagnsgivningen – fremgår tydeligt, hvad man som lodsejer evt. kan forvente. Det vil være hensigtsmæssigt med f.eks. et faktaark med konkrete eksempler på, hvad der potentielt kan ske med arealerne.

Herudover bør det desuden tydeliggøres, at man som lodsejer kun er forpligtet ift. det konkrete projektareal og ikke for arealer herudover. Hertil bør det fremgå tydeligt, hvilken råderet lodsejer har over arealet, hvis en offentlig myndighed ønsker at inkludere det i et større projekt.

Afslutningsvis bør der være mulighed for, at lodsejer i særlige tilfælde helt eller delvist kan trække sig ud af aftalen, hvis et projekt under en af de i litra a-c nævnte ordninger medfører anlæg eller ændringer på arealerne, som går ud over, hvad der normalt vil forventes i relation til disse ordninger. Det forudsættes, at listen i § 12, stk. 2 nr. 15 litra a-c er udtømmende, og at der ikke på et senere tidspunkt kan blive føjet projektyper til denne liste, som kan få betydning for de tilsagn, der gives under denne ordning.

Ordlyd af § 12, stk. 2, nr. 16

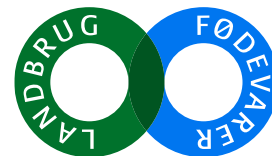
§ 12, stk. 2, nr. 16 er en videreførelse af 2024-ordningens § 12, stk. 2, nr. 14, men den har fået en ny ordlyd. Den tidligere ordlyd fremstod mere klar, mens den nye ordlyd er vanskelig at læse og forstå.

Vedr. mulighed for opsætning af hegn

Af § 12 stk. 2 nr. 14c fremgår det, at servitutbestemmelserne ikke er til hinder for opsætning af hegn. Det bør fremgå klart, hvorvidt dette muliggør en kombination med tilskudsordningen for rydning og forberedelse til afgræsning.

Vedr. etablering af skov

Af § 12. stk. 2 nr. 7 fremgår det, at arealerne ikke må anvendes til etablering af skov eller permanente afgrøder. Det er uklart, om arealerne må udlægges til skov ved naturlig tilgroning. Det er ligeledes usikkert, hvor stor tilgroningsgrad der må være på arealerne. Det er ikke hensigtsmæssigt at indføre flere regler om rydningspligt, end der allerede findes i grundbetalingsreglerne og lov om drift af landbrugsjorde. Der er ingen faglig begrundelse i forhold til natur og biodiversitet for at indføre eller fastholde krav om rydningspligt.

Vedr. mulighed for tilskudsfordring

Der bør være en mulighed for dispensation til tilskudsfordring i perioder, hvor føden er utilgængeligt f.eks. i forbindelse med islag på snedække. Reglerne bør følge reglerne i PLG-ordningen og ændre sig hermed.

Vedr. tilgroning

Der bør ikke være krav om, at arealer med naturlig tilgroning maksimalt må være 1 ha. Det er jo ikke noget krav om, at man søger grundbetaling på arealerne. Man kan også søge PLG med grundbetaling til projektarealer, hvor der ikke er krav til tilgroning.

Vedr. ejerskifteerklæringer

Det fremgår af bekendtgørelsens § 15, at der i forbindelse med ejerskifte af arealet skal udarbejdes og indsendes en ejerskifteerklæring. Frister herfor følger fristerne for fællesskema, jf. § 15, stk. 1, nr. 3 og 4.

Det fremgår af stk. 3, at hvis "styrelsen ikke modtager ejerskifteerklæringen rettidigt, bortfalder tilsagnet med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, inden for hvilket overdragelsen har virkning fra." Det er i flere andre tilskudsordninger fastslået, at disse ejerskifteerklæringer, producentskifter mv. er en forpligtelse, jf. artikel 35 i forordning 640/2014, og overtrædelser heraf skal sanktioneres under hensyn til varighed, alvor og hyppighed.

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at sanktionen korrekt tager hensyn til disse tre kriterier (alvor, varighed og hyppighed) samt til ordningens formål. I almindelige tilskudsordninger med overdragelseserklæringer har reglen været, at der skulle indsendes overdragelseserklæring inden overdragelsen skete og at overdragelser ikke kunne godkendes med tilbagevirkende kraft. Dette har medført, at der i tilfælde af forsinket indsendelse er opstået huller, som nu skal sanktioneres efter en konkret vurdering af forsinkelsen.

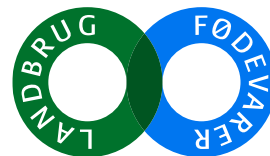
Bekendtgørelse lægger endvidere op til at fjerne muligheden for overhovedet at sende ind, hvis man overskrider fristen. Der tages således ikke hensyn til om forsinkelsen drejer sig om 1 eller 60 dage fra fristen beskrevet i nr. 4. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at dette er proportionelt.

Der mangler desuden stillingtagen til, hvad der sker med servitutten i disse sager. Se afsnit "Aflysning af servitut".

Vedr. revision af tilsagn

Af § 16 fremgår det, at tilsagn om tilskud bortfalder, hvis arealet **efter** tilsagnsperiodens begyndelse bliver omfattet af en eller følgende reguleringer: stk. 2 – krav i medfør af anden lovgivning, og som ikke er en konsekvens af tilsagnet, og hvor kravet indebærer en regulering som omhandlet i § 9 stk. 1 nr. 1.

Her er det usikkert om det betyder at tilsagnet bortfalder, hvis arealet efter tilsagnsperiodens begyndelse bliver udpeget som § 3 beskyttet naturtype og myndighederne kan godtgøre at udpegningen ikke skyldes tilsagnet men andre omstændigheder. F.eks. at arealet allerede opfyldte betingelserne inden tilsagnsperiodens begyndelse, men blot ikke var registeret. Det er også usikkert hvad der sker hvis arealet bliver registeret som § 3 inden tilsagnsperiodens begyndelse og er der risiko for at tilsagnet bortfalder med krav tilbagebetaling?

Det er overordnet set svært at gennemskue i hvilke tilfælde, at et tilsagn ved en "revision" vil bortfalde. Der er brug for nogle konkrete eksempler, tilfælde og situationer, så en lodsejer har mulighed for at vurdere risiko inden, at vedkommende evt. søger et tilsagn.

Hvis et tilsagn i et sådant tilfælde bortfalder, er det vigtigt, at servitutten på arealet også samtidig aflyses.

Aflysning af servitut

Der er flere steder i bekendtgørelsen lagt op til et helt eller delvist bortfald af tilsagn, i tilfældet af at landbruger f.eks. ikke indsender ejerskifteerklæring eller foretager en årlig indberetning. SGAV mangler dog at forholde sig til konsekvensen for den servitut, som SGAV tinglyser på ejerens ejendom.

Under hvilke omstændigheder kan servitutten forventes afløst, hvis tilsagnet helt eller delvist bortfalder?

I hvilke andre situationer har SGAV pligt til at medvirke ved afløsning af servitutten om ekstensivering? I tilfælde af ekspropriation? Dødsfald i projektperioden eller efter? Konkurs? Ved udtræden på grund af revision, jf. § 17? Hvis en ny ejer ikke ønsker at indtræde i tilsagnet, jf. § 15, stk. 3?

Den eneste situation, hvor man har forholdt sig til afløsning af servitutten, er i det tilfælde den erstattes af en anden servitut, jf. § 12, stk. 2, nr. 16.

SGAV bør udarbejde klare retningslinjer for afløsning i disse situationer.

Vedr. manglende indberetning af alle bedriftens landbrugsarealer

Der er allerede sanktion for manglende indberetning af alle bedriftens landbrugsarealer i FS. Det er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse, at gøre kriterierne og hele ordningen mere kompliceret (inklusive GB/FS), når der også indføres sanktioner ind her, som reelt set ikke nødvendigvis har noget at gøre med den specifikke ordning.

Force majeure og usædvanlige omstændigheder

Da administration og overblik over tilsagn og ansøgning ofte påligger en planteavls-, miljøkonsulent eller anden rådgiver, og det ikke er det, der tænkes på i første omgang ved f.eks. et dødsfald, så kan der gå måneder, inden disse personer modtager besked om dødsfaldet. Det forhold bør der tages forbehold for i bekendtgørelsen.

Vedr. Sanktionsberegninger

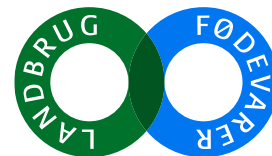
Der mangler en definition af begrebet "tilskudskategori".

§ 25, stk. 2 burde være sin egen paragraf.

Definitionerne af "Det vægtede, overtrådte areal", "Det tilskudsberettigede areal", "Overtrædelsesprocenten" og (som nævnt ovenfor) "Tilskudskategori" bør flyttes op i kapitlet for definitioner.

Der bør opfordres til, at der hurtigst muligt udarbejdes en vejledning til ordningen, hvor sanktionsbilledet forklares pædagogisk. Det er svært at skabe et overblik over hvordan sanktionerne anvendes, fordi beregningen er kompliceret, og det fungerer dårligt i "prosa". Det vil være formålstjenligt, om vejledningen stillede beregningerne op i formler og viste nogle eksempler på, hvordan de skal bruges.

Generelt mener Landbrug & Fødevarer, at sanktionssystemet er disproportionalt sammenlignet med hvordan den tidligere sammenlignelige 20-årige fastholdelsesordning blev sanktioneret. Det bør maksimalt være muligt at miste 1/20 af den samlede udbetalte kompensationsats i et enkelt støtteår.

Digital kommunikation

SGAV bedes bekræfte, at brugen af Tast-Selv fraviges i kommunikationen i sager, hvor landbrugeren lader sig repræsentere af advokat eller lignende repræsentation, hvor der ikke kan forventes, at rådgiveren har adgang til Tast-Selv.

Vedr. oplysningsskema

I oplysningsskemaet til vurdering af administrative konsekvenser, er der en vurdering af tidsforbruget for "virksomhedernes løbende tidsforbrug" over de tre tilsagnsår for ordningen. Dette tidsforbrug vurderes urealistisk lavt.

Med venlig hilsen

Clara Vinde Elben

EU & Frø
M +45 2646 3680
E clel@lf.dk